

մութեան 4-րդ աստիճանների պատկերի համար, որովշ հետեւ այդօրինակ պատկերի թոյլտութիւնը վերապահուած է Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի իրաւունքին։ 9 յունուարի 1911 թ. № 1179—1184.

Երջաբերական առաջադրութիւն բոլոր թեժակալ առաջնորդների անունով, որով առաջադրուեց կարգադրել, որ ոչ մի հոգևոր պաշտօնեայ՝ փոխանորդ, գործակալ և քահանայ, առանց ստանալու առաջնորդի միջոցով Տ. Տեղակալի կանխագոյն թոյլտութիւնը չգայ Ա. Էջմիածին որ և է՝ անձնական կամ պաշտօնական գործով։ 10 յունուարի 1911 թ. № 1191—1196.

Առաջադրութիւն Ա. Էջմիածնի Մայր Տաճարի Տ. Լուսարարապետի անունով, որի հետ ուղարկուեց ներքին գործոց Տ. Նախարարի առանձին գործերի պաշտօնեայ Պ. Պետրովի՝ Մայր Տաճարին նուիրաբերած մի արծաթէ սուկեզօծ կանթեղ իւր պարագաներով, գործադրելու Տաճարում։ 11 յունուարի 1911 թ. № 1200

Առաջադրութիւն Վրաստանի Հայոց կոնսիստորիայի Տ. Նախագահով անունով, որով առաջադրուեց յորդորել Տփխիսի հայադրի համբարներին իրենց զաղեմի խոստման և սովորութեան համաձայն շարունակեն հոգալու Ա. Էջմիածնի Մայր Տաճարում գործադրուաղ մոմք։ 12 յունուարի 1911 թ. № 1203,

ՔԱՂԱԿԱԾՆԵՐ ՍԻՆՈԴԻ ՕՐԱԳԻՐՆԵՐԻՑ

Դեկտեմբերի 3-ին թ. 785. Մինօդը լսելով Շամախու կոնսիստորիայի 1909 թ. յուլիսի 25-ի № 920 յայտարարութիւնը, որոշեց. Ներքին Գործերի Պ. Նախարարի թոյլտուութեան համաձայն, պատուիրել Շամախու կոնսիստորիային ընդունել Ղուբայի Հայոց Ա. Աստուածածին եկեղեցու անունով տիկին Աթէլ Ստեփանեանի իւր ա-

մուսնու յիշատակը յաւերժացնելու համար նուիրած կէս մաս տունը, յարակից շինութիւններով և գետնով, կազմելով այդ մասին պատշաճ կալուածագիր:

Դեկտեմբերի 11-ին թ. 797. Սինօդը համաձայն օրէնքի XI հատ. I մասի 1148 յօդուածի Վեհափառ Կաթուղիկոսի մահուան հետևանքով, որոշեց. Սինօդիս աւագագոյն անդամ Տ. Գէորգ Արքեպիսկոպոս Սուրէնեանին ճանաչել Սինօդի Ատենապետի Տեղակալ, այնու, որ այդ պաշտօնի հետ վարէ նաև իւր անդամական պարտականութիւնը, որի մասին յայտնել Ռուսաստանի Հայոց թեմակալ Առաջնորդներին, Ամենապատիւ Պատրիարքներին, Սոյ Ա. Կաթուղիկոսին և արտասահմանի Հայոց վեճակաւոր առաջնորդներին:

Դեկտ. 24-ին թ. 818. Սինօդը լսեց Ներքին գործերի պ. Նախարարի անցած նոյեմբերի 22-ի № 10791 առառաջադրութիւնը, որում ասուած է, թէ Կայսերական Զինուորական-բժշկական Ճեմարանը Ներկայացրել է Նախարարութեանը Ղարաբաղի Հայոց կոնսիստորիայից կոստանդ Մելիքեանին տուած մի ծննդական վկայական, որի հետեւեալ երեսում գրուած է ծանօթութիւն կոնսիստորիայի կողմից, թէ «կոստանդը նոյն և կոստանդին, Մելիքեանց նոյն և Մելիքով»: Պ. Նախարարը գտնում է, որ այսպիսի դէպքը ստեղծում է մի շարք բարդութիւններ քաղաքական-իրաւական տեսակի ոչ միայն յիշեալ անձնաւորութեան համար, այլ և այն բոլորի, որոնց դէպք կլինի շրջուել նորա հետ ամուսնական, ժառանդական և առհասարակ սեպհականութեան իրաւունքի խնդիրներում. ուստի որոշեց, պատուիրել բոլոր թեմակալ առաջնորդներին, կոնսիստորիաներին, փոխանորդներին և հոգևոր կառավարութիւններին խստիւ հետևել, որ ծննդական վկայականներ տալու դէպքում և մետրիքական մատեաններից քաղուածներ տալիս երբէք թոյլ չտան որևէ շեղում օրէնքի պահանջից: Այս մասին յայտնել ի գիտութիւն Պ. Նախարարին:

Դեկտ. 27-ին թ. 821. Սինօդը լսեց Երևանի Նահանգապետի գրութիւնը Աղէքսանդրօպօլի գաւառի Սպիտակ գիւղի Ս. Մինաս եկեղեցու զանգագատան շինութեան թոյլտութեան մասին, որոշեց. յայտնել Երևանի Նահանգապետին, թէ Սինօդի կողմից չկայ արգելք Սպիտակ գիւղի Ս. Մինաս եկեղեցու զանգագատան շինութեան վերաբերմամբ։

Դեկտ. 27-ին թ. 822. Սինօդը, լսելով Ներքին գործերի Պ. Նախարարի անցած նոյեմբերի 21-ի № 10838 առաջադրութիւնը, որում ասուած է, թէ վերջին ժամանակներս մեծ թուով հրէաներ ընդունում են հայ—լուսաւորչական կրօնը, և այդպիսի կրօնափոխութիւնը շատ դէսքերում լինում է հետեւանք ոչ թէ նրանց անկեղծ համակրանքի դէպի հայ—լուսաւորչական եկեղեցին, այլ միայն կամենում են օգտուել այն բոլոր նիւթական և քաղաքական իրաւունքներից, որ ձեռք են բերում քրիստոնէութիւն ընդունող հրէաները և որով խուսափում են նրանց համար սահմանուած քաղաքացիական սահմանափակումներից, որոշեց. պատուիրել հայոց թեմակալ առաջնորդներին, ի լրումն և ի փոփոխումն 1909 թ. նոյեմբ. 13-ի № 2701 և 2706 շրջաբերականների, Նախապէս ժողովել կարեսոր տեղեկութիւնները, թէ արդարեւ խնդրատու հրէան անկեղծ համակրանք է տածում դէպի քրիստոնէական վարդապետութիւնը և Հայ եկեղեցին և ապա թոյլ տալ կոնսիստորիային խնդրատուի մկրտութեան մասին յարուցած միջնորդութիւնը ներկայացնել Սինօդիս, պատշաճ իշխանութեան թոյլտութիւնը խնդրելու համար կել ըստ պատկանելոյն։

Դեկտ. 26-ին, թ. 825. Սինօդը որոշեց. պատուիրել Մայր Աթոռի գանձապահին Ռուս-Ճապոնական պատերազմում ընկած զինուորների յիշատակը յաւերժացնելու համար ժողովուած 14 ռուբլի. 12 կոպ. գումարը ուղարկել ըստ պատկանելոյն։

Դեկտեմբեր 27-ին, թ. 826. Սինօդը որոշեց. պատուիրել Մայր Աթոռի գանձապահին կարմիր—Խաչի ընկե-

բուժեան օգտին ստացուած 83 ռուբլի 70 կոպ. ուղարկել յիշեալ ընկերութեան։

Դեկտ. 27-ին թ. 827. Սինօդը լսեց Երուսաղէմի օգտին ժողոված գանձանակադրամի մասին զեկուցումն և որոշեց. պատուիրել Մայր Աթոռի գանձապահին ուղարկել Երուսաղէմի պատրիարքական Տեղապահին 1910 թ. ընթացքում ժողովուած գանձանակադրամ 296 ռ. 43 կ.։

Դեկտ. 27-ին, թ. 831. Սինօդը լսեց Ռուս—Ճապոնական պատերազմում ընկած զինուորների և նրանց ընտանեաց օգտին ժողովուած գանձանակադրամի մասին գործը և որոշեց. պատուիրել Մայր Աթոռի գանձապահին ուղարկել ըստ պատկանելոյն 1910 թ. ընթացքում ժողովուած յիշեալ նպատակի համար 419 ռուբ. 81 կոպ. գումարը։

Դեկտ. 27-ին, թ. 832. Սինօդը լսեց Կոյրերի օգտին ժողովուած գանձանակադրամի գործը և որոշեց. պատուիրել Մայր Աթոռի գանձապահին ուղարկել Կուրաց Հոգաբարձութեան անունով 1910 թ. ընթացքում ժողովուած գանձանակադրամը՝ 119 ռ. 19 կոպ.։

Դեկտ. 27-ին, թ. 833. Սինօդը լսեց խուլերի և համբերի օգտին ժողովուած գանձանակադրամի գործը, որոշեց. պատուիրել Մայր Աթոռի գանձապահին ուղարկել ըստ պատկանելոյն, յիշեալ խուլերի և համբերի օգտին 1910 թ. ընթացքում ժողովուած գանձանակադրամ 100 ռուբլի 93 կոպ.։

Դեկտ. 27-ին, թ. 834. Սինօդը լսեց Աբասթումանի թոքախտաւորների բուժարանի օգտին ստացուած գանձանակադրամի գործը և որոշեց. պատուիրել Մայր Աթոռի գանձապահին ուղարկել ըստ պատկանելոյն յիշեալ նպատակի համար ստացուած 205 ռուբ. 37 կոպ. գանձանակադրամը։

Դեկտ. 27-ին, թ. 835. Սինօդը լսեց Արմաւիրի Հայոց եկեղեցիների գործակալ Գաբրիէլ Քահանայ Թուել-

եանցի և նոյն տեղի ս. Առտուածածին եկեղեցու երես փոխան Սահակ Սեփերեանցի յայտարարութիւնը, որի հետ ներկայացնում են Սինօդին 500 ռուբ. Մայր Աթոռի ձեմարանի օգտին հանդուցեալ Մատթէոս Բ. Կաթողիկոսի մահուան առիթով պատկի փոխարէն, և որոշեց ստացած 500 ռուբլին դործադրել Մ. Աթոռի ձեմարանի կարիքների համար և Սինօդի կողմից գոհունակութիւն յայտնել Արմաւիրի հայ հասարակութեանը, նուիրած դրամի համար։

Գեկտ. 29-ին, թ. 840. Սինօդը լսեց ներքին Գործոց Պ. Նախարարի նոյեմբերի 29-ի № 10949 առաջադրութիւնը Հայկական հաստատութիւնների պաշտօնեաներ նշանակելու մասին և որոշեց. Նախ այսուհետեւ քահանայ, սարկաւագ և շտատնի դպիր ձեռնադրելու դէպրում նախապէս հարցնել պատշաճ նահանգական իշխանութեան համաձայնութիւնը. Երկրորդ՝ Պ. Նախարարի առաջադրութեան պատճէնը ներկայացնել Ամենապատիւ Տ. Տեղակալին. ի նկատի ունենալու փոխանորդ, Հոգեոր ձեմարանի Տեսուչ և ուսուցիչներ, վանքերի վանահայրեր և թեմական դպրանոցների տեսուչներ նշանակելու և հաստատելու դէպրում, և տալու թեմական դպրոցների հոգաբարձութիւնների նախագահներին պատուէր՝ նախապէս հարցնել նահանգական իշխանութեան համաձայնութիւնը դպրոցների ուսուցիչներ հրաւիրելիս. Երրորդ՝ պատուիրել թեմակալ առաջնորդներին կոնսիստորիայի անդամ նշանակելիս հարցնել նախապէս տեղական նահանգապետի համաձայնութիւնը։